

„Smiling faces... but not for me“⁶). И в двата текста опитността и постигнатото се оказват разочаровачни, относителни: „Един ли цвят пред моите очи увяхна“, „Но кой ще назове честта и кой позора?“ у Яворов; усмихнатите лица „не са за мен“ и „My riches can't buy everything“ („Богатствата ми не могат да купят всичко“) у Джагър/Ричардс/Олдам.

И двата на пръв поглед описват един статичен момент, но всъщност са стихотворения за времето, за отминаващото време. Неслучайно в началото песента тъкмо така е и озаглавена: „As Time Goes By“ („Както времето тече/минава“), последвалата намеса на Олдам потиска тези конотации със сантиментализиращото „сълзи“. И двата текста фигуративно описват живота като ден⁷. Парчето на „Стоунс“ ни въвежда директно в края му, в печалната вечерна равностметка: „the evening of the day“ е вечерта на деня – и на живота. Яворовото стихотворение стига до същата точка накрая, като строфа по строфа трасира фазите на човешкия живот детство-зрелост-старост през частите на деня „утрина-пладне-вечер“. Краят е акцентиран, като е изведен в заглавието: „часът на синята мъгла“ идва на свечеряване. Т.е. „синята мъгла“ е смъртта, макар образът да отказва подобна директна денотация, в което е и силата му – в неговата недоизказаност, загадъчност, многозначност, характерни по-скоро за символа, отколкото за алегорията, ако трябва да го класифицираме. Съответстващият фигуратив в текста на „Стоунс“ е дъждът във втората строфа – далеч поедноизмерен, но въздейства посредством почти тавтологичното му удвояване със сълзите, при което шумът на дъжда озвучава безмълвните сълзи: „All I ever hear is the sound/ of rain falling on the ground/ I sit and watch as tears go by“ („Чувам единствено шума/ на дъжда, падащ върху земята/ Седя и гледам, докато сълзите текат“). Непосредственото съседство на дъжда и сълзите едновременно разколебава и усилюва фигурациите им.

Най-сетне и двата текста са упражнение в емпатия. Гледната точка на старостта в тях няма биографично съответствие, тя е въобразена, инсценирана. Авторите им са всъщност млади, когато ги създават: Джагър – на 21; Яворов – на 31 години⁸ („и... си въображавам една бяла брада“ според цитираното писмо). Разбира се, усещането за възраст е субективно – както е забелязал Далчев, „на четиридесет години човек е по-стар, отколкото на шестдесет“⁹.

⁶ „Усмихнати лица... но не за мен“.

⁷ Според Димитър Камбуров във „В часа на синята мъгла“ „устойчивият фигуртив ден=живот достига до финален акорд“ (Камбуров, Д. *Явори и клони*. С., 2003, с. 198). Впрочем интересно е, че това твърдение, от своя страна, ползва един фигуратив от регистъра на музиката.

⁸ Джагър е роден през 1943, Яворов – 1878 г.

⁹ Далчев, Ат. *Съчинения в два тома*. Т. 2. С., 1984, с. 44.